

Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну «Академічне письмо та доброчесність»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів – 5

Компонент освітньої програми: *вибіркoвий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Насмінчук Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, e-mail: nasminchuk@gmail.com

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Вивчення дисципліни «Академічне письмо та доброчесність» є важливим етапом у формуванні професійної компетентності здобувачів вищої освіти. У сучасному світі академічна доброчесність – це базова цінність освіти, яка забезпечує якість освітнього процесу, розвиток критичного мислення, навичок аргументації та етичного поведіння у науковій діяльності. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів навичок роботи з джерелами, дотримання норм цитування, уникнення плагіату та написання академічних текстів відповідно до сучасних стандартів. Це необхідно для успішного виконання наукових завдань, написання курсових і кваліфікаційних робіт, участі у міжнародних програмах обміну та публікації досліджень у виданнях. Опанування основ академічного письма забезпечує розвиток письмової комунікації, структурованого викладу думок, здатності до аналізу й узагальнення інформації. Водночас дотримання принципів доброчесності сприяє формуванню етичної культури, яка має пріоритетне значення для сталого розвитку суспільства. Отже, дисципліна «Академічне письмо та доброчесність» є невід’ємною складовою якісної підготовки сучасного фахівця, орієнтованого на відповідальне виконання професійних обов’язків та постійне самовдосконалення.

2. Мета навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти з основними принципами та правилами академічної доброчесності, сформувати в них засади академічної культури та грамотності, виробити відповідні практичні навички усної і писемної комунікації, необхідні для успішної навчальної та наукової діяльності.

3. Завдання курсу: сприяти підвищенню академічної культури здобувачів вищої освіти, сформувати розуміння сутності академічної доброчесності й академічного шахрайства; ознайомити з основними видами порушень академічної доброчесності, методами їх виявлення та способами попередження; подати основні відомості про теоретико-методологічне підґрунтя академічного письма; сформувати навички академічного письма та продукування академічних текстів на засадах академічної доброчесності, толерантності й поваги до чужої інтелектуальної власності; поглибити знання про мовні засоби академічного тексту, його види, структуру й особливості функціонування; сформувати навички коректної роботи з джерелами інформації, правильного оформлення цитувань і покликань в академічних текстах.

4. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Вступ. Поняття і структура академічної культури.

2. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти та сталого розвитку.

3. Плагіат як порушення академічної доброчесності.
4. Основні засади академічного письма.
5. Цілісність академічного тексту. Академічне есе як один із жанрів академічного письма.
6. Академічний текст як система. Логіко-синтаксичні труднощі академічного тексту.
7. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
8. Культура оформлення наукового тексту: цитування й покликання. Укладання бібліографії.
9. Цифрові технології в академічному письмі.
10. Етичні виклики в академічній діяльності.

5. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

Знати:

- основні принципи академічної доброчесності: етичні норми, вимоги до академічного письма, уникнення плагіату;
- жанри академічного письма та їх особливості;
- структуру академічних текстів (вступ, основна частина, висновки);
- правила цитування та оформлення бібліографічних покликань у відповідності до різних стилів;
- цифрові інструменти для перевірки правопису, редагування тексту та виявлення плагіату;
- особливості міжкультурного академічного письма та професійної комунікації;
- етичні стандарти публікаційної діяльності: коректне авторство, уникнення маніпуляцій із даними.

Вміти:

- складати логічно структуровані та аргументовані академічні тексти відповідно до обраного жанру;
- використовувати цитати та парафрази з коректним оформленням джерел;
- редагувати та вдосконалювати власні тексти для відповідності вимогам академічного стилю;
- уникати плагіату завдяки використанню доброчесних практик (перефразування, цитування, дотримання правил авторського права);
- користуватися сучасними цифровими інструментами для роботи з текстами;
- викладати свої думки у письмовій формі чітко, лаконічно та переконливо;
- ефективно презентувати результати власних досліджень у письмовій та усній формах;
- застосовувати принципи доброчесності у навчальній, науковій та професійній діяльності.

6. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за	Оцінка за шкалою	Оцінка за національною шкалою
---------------	------------------	-------------------------------

шкалою Інституту	ECTS	Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)	Незадовільно	Не зараховано
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи;

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів заочної форми навчання, здійснюється за 100-бальною системою.

8. ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Академічне письмо та доброчесність : навч.-метод. посіб. / автори-укладачі : Ірина Насмінчук, Лариса Громик. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. 256 с.

2. Кісельова А., Завальська Л. Основи академічного письма : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2023. 69 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25250>.
3. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
4. Рускуліс Л. Академічна доброчесність : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2022. 86 с.
5. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

Допоміжна література

6. Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. URL: <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integrity-bulletin-all-issues.pdf>.
7. Академічна доброчесність : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» / уклад. : Харитонова О. І., Ульянова Г. О., Кирилюк А. В., Галупова Л.І., Бааджи Н. П. ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 74 с.
8. Академічне письмо : навч. посіб. / уклад. : Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
9. Бахрушин В., Ніколаєв Є. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf.
10. Башкір О. І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність : конспект лекцій. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 92 с.
11. Вихрущ А. В. Академічне письмо: структура і завдання. *Медична освіта*. 2021. № 1 (90). С. 112–116.
12. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.
13. Громик Л. І., Насмінчук І. А., Брюховецька І. В., Кушнір Л. О. Академічна доброчесність майбутніх фахівців в епоху штучного інтелекту. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 67, т. 1. С. 278–284.
14. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <http://surl.li/arbui>.
15. Кодекс академічної доброчесності Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут». URL: <https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-institutu>.
16. Колоїз Ж. Академічне письмо та риторика : практикум. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 196 с.
17. Колоїз Ж. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.
18. Костусяк Н. М. Академічна риторика та письмо : методичні рекомендації. Луцьк : Надстир'я, 2022. 44 с.
19. Куліш А., Дуліба Є., Миргород-Карпова В., Аврамова О. «Академічна доброчесність» в Україні: місце в освітньому процесі та законодавче регулювання. *Наукові записки. Сер.: Право*. 2022. Вип. 12. С. 258–265.
20. Мукан Н., Козубська С. Специфіка побудови академічного тексту. *Гірська школа Українських Карпат*. Івано-Франківськ, 2021. № 24. С. 20–23.
21. Радченко Н. Г. Академічна доброчесність та навички якісного академічного

письма як важливі компетентності здобувачів вищої освіти. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь : ТДАТУ, 2022. Вип. 25. С. 93–103.*

22. Ревуцька С. К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства ; уклад. С. К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
23. Фенцик О. М. Формування академічної грамотності здобувачів вищої освіти у процесі фахової підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 73, т. 2. С. 226–231. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/73/part_2/45.pdf.
24. Харченко І. Формування навичок академічного письма майбутніх фахівців нефілологічного профілю в умовах інформаційно-освітнього середовища. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка*. Дрогобич : Вид. дім «Гельветика», 2023. Вип. 64. Том 2. С. 347–351.
25. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма : методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
26. Якубівський І. Є. Академічний плагіат як вид порушення академічної доброчесності. *Нове українське право*. 2023. Вип. 4. С. 127–134.
27. Academic Literacy: a Statement of Competences Expected of Students Entering California Public Colleges and Universities. URL: https://senate.universityofcalifornia.edu/_files/reports/acadlit.pdf.
28. International Center for Academic Integrity (ICAI). Міжнародний центр академічної доброчесності. URL: <https://academicintegrity.org/>.